

* در خصوص نحوه رسیدگی به مالیات‌های نمایندگی و شعب شرکتهای خارجی که در ایران به امور بازاریابی و ... استغالت دارند	موضوع

شماره: 17236/3705/4/30

تاریخ: 1377/04/16

۱- به قرار اطلاع برخی از حوزه‌های مالیاتی یا سوء استنباط از رأی شماره 1653/4/30 مورخ 1372/02/07 هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی درخصوص فعالیتها و درآمدهای شعب و نمایندگیهای شرکتهای خارجی که در ایران به امور بازاریابی و جمع آوری اطلاعات اقتصادی و فنی و خدمات بعد از فروش استغالت دارند، آنطور که لازم و شایسته است، تحقیق و رسیدگی نمی‌کنند و هر ساله با تنظیم گزارشی مبنی بر اینکه شعبه یا نمایندگی شرکت خارجی در سال مورد رسیدگی فعالیتی نداشته و هزینه‌های آن نیز توسط شرکت مادر تأمین شده است، وظایف قانونی خود را خاتمه یافته تلقی و یا صرفاً دریافتی‌های جزئی از مرکز بابت تأمین مخارج ریالی شعبه در ایران را مدنظر قرار داده با کسر مخارج از آن و یا اعمال ضریب به آن، درآمد مشمول مالیات ناجیزی تعیین و ابلاغ نمینمایند.

۲- علاوه بر این چنین بنظر می‌رسد که غالباً فراموش کرده اند شعب شرکتهای خارجی که بعد از سال 1357 در ایران به ثبت رسیده اند تماماً به استناد مجوز یک دستگاه دولتی (که معمولاً خود نیز طرف معامله با شرکت اصلی و یا گروه شرکتهای وابسته به آن است) ایجاد گردیده و در نتیجه این فراموشی اکثر حوزه‌های مالیاتی حتی برای یک بار با دستگاه دولتی ذیریط و یا اشخاص حقوقی طرف معامله با آنها جهت کسب اطلاع از عملیات فی مایین مکاتبه ننموده اند.

۳- با رسیدگی به اسناد و مدارک و دفاتر این مودیان از طریق اجرای ماده 181 قانون مالیات‌های مستقیم معلوم گردیده است بیشتر شعب و نمایندگیهای مزبور از راه فعالیتهای بازاریابی، دلالی و کمیسیونری و سایر عملیات تجاری مرتبط با نمایندگی مزبور از راه فعالیتهای بازاریابی، دلالی و کمیسیونری و سایر عملیات تجاری مرتبط با نمایندگی، درآمدهای قابل ملاحظه ای کسب کرده اند و علاوه بر این مشخص شده است تعدادی از شعب و نمایندگیهای یادشده ضمن اینکه برای شرکت مادر(شرکتهای وابسته به آن) فعالیت می‌کنند، نمایندگی چندین شرکت خارجی دیگر را در ایران عهده دار هستند (بدون آنکه این سمت نمایندگی را نزد مسئولین مالیاتی ابراز کرده باشند) و از محل انجام فعالیتهای مختلف بازرگانی بنمایندگی از طرف آنها نیز درآمدهای معتبره تحصیل کرده اند، اما تا بحال در اثر عدم توجه کافی و تعلل و سوء استباط مأمورین تشخیص مربوط این درآمد کتمان شده و مالیات حقه از آنها مطالبه نشده است. در پاره‌ای موارد هم مأموران فوق بلحاظ قید این مطلب در اساسنامه شرکتهای مذکور که حق فعالیت انتفاعی ندارند، دچار گمراحتی شده اند، در حالیکه باید وقت نمایندگی را نیز بتوانند سبب بی توجهی به واقعیات باشد.

۴- به این ترتیب ملاحظه می‌شود که ماهیت اصلی عملکرد اینگونه دفاتر نمایندگی و شعب به عنوان پایگاه ارزیابی در ایران منجر به کسب درآمد شده و درآمد مکتبه از مصادیق بارز "بند ماده 107 قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشد، نادیده گرفته شده است. هر چند مشاهده شده است که تعداد قلیلی از مودیان مورد بحث اقدام به ارائه قراردادهای منعقده با شرکت اصلی می‌نمایند که در آن درآمدی جزئی تحت عنوان (الف) درصدی از مخارج دفتر مستقر در ایران (هزینه به اضافه درصدی درآمد یا (ب) مبلغ مقطوع بعنوان کمیسیون برای عملیات در ایران و یا (ج) کمیسیون با نرخهای کمتر از یک درصد معامله منظور شده است که در نهایت نیز این مبالغ در حدود مخارج ابرازی آنها است و لذا هیچیک از موارد مذکور نباید سبب عدم تحقیق و رسیدگی و کشف واقعیت گردد.

۵- یادآوری این نکته مهم ضروری است که طبق عرف بین المللی جاكم بر امور نمایندگی، حق الزرحمه نماینده بصورت کمیسیون نسبت به مبلغ قطعی معامله قابل محاسبه می‌باشد. نرخهای مختلف کمیسیون حسب نوع کالا و میزان معامله وجود دارد که آمار مربوطه متعاقباً اعلام خواهد شد (طبق اسناد و مدارک به دست آمده در اجرای ماده 181 نمونه هایی از کمیسیون با نرخهای بیش از 10% هم مشاهده شده است). ضمناً علاوه بر نرخهای بالا و نامعقول مواردی از اضافه بهای صورتحساب نیز وجود دارد که موجب خرچ بی رویه ارز از کشور نیز شده است. در چنین شرایطی قبول مبالغ کمیسیون مقطوع و یا کمیسیون با نرخ کم توسط حوزه‌های مالیاتی، باید مبتنی بر اسناد و مدارک متفن و غیرقابل تردید باشد.

۶- بنا به مراتب فوق با یادآوری این نکته مهم که در امور بازرگانی اصل بر تحصیل درآمد و کسب سود است و طبق عرف بین المللی و اسناد و مدارک بدست آمده در بسیاری از موارد، انجام بازاریابی و کمیسیونری متنضم درآمدی بصورت درصد معینی از مبلغ فروش قطعی بین فروشندۀ اصلی و خریدار در ایران است، مقرر می‌شود در مورد این قبیل شعب و نمایندگیها که هرساله اظهار عدم فعالیت نموده و تنها تأمین هزینه‌ها توسط طرکت مادر را ابراز می‌نمایند، و یا اینکه قراردادهای غیرمستند بشرح فوق را ملاک درآمد ابرازی خود قرار میدهند، حوزه‌های مالیاتی با توجه به مفاد بند ماده 107 (ق.م.م) با دقت بیشتری اقدام و تحقیقات همه جانبه ای بعمل آورند و بطرق مقتضی و با استفاده از روشهای مناسب اعم از مستقیم (یعنی اخذ اطلاعات مربوط به فروش کالا و خدمات بین شرکتهای طرف قرارداد نمایندگی و

مشتریان ایرانی همراه تصویر قرارداد واقعی نمایندگی از خود شعبه یا نمایندگی) و غیرمستقیم (یعنی مکاتبه ای یا مراجعه به اشخاص طرف معامله ، مرجع صادر کننده مجوز ثبت شعبه و همچنین بانکهای که گشاپیش اعتبار وسیله آنها صورت گرفته است) و عنداللزوم اجرای ماده 181 ، از کم و کیف فعالیتهای و کالاهایی که توسط شعب و نمایندگیهای مذبور در ایران به عنوان کالای شرکت مادر (و یا شرکتهای وابسته) عرضه می شود و همچنین کالای سایر شرکتهای خارجی که شعب و نمایندگیهای موصوف نمایندگی غیررسمی و اعلام نشده آن شرکتها را بعهده دارند و از این ممر نیز درآمد کسب می نمایند ، اطلاع حاصل کرده و با تنظیم گزارش جامع و مانع مبادرت به مطالبه مالیات حقه نمایند .

ذکر این نکته ضروری است که در محاسبه درآمد اینگونه دفاتر رعایت نرخ کمیسیون نسبت به مبالغ معاملات قطعی و براساس نرخهای معمول عملیات نمایندگی بشرح فوق ضروری میباشد و در موارد ابهام موضوع مورد سوال قرار گیرد . مدیران کل ذیربیط موظفند هر سه ماه یکبارآمار اقدامات مرتبط با این بخشنامه را به این معاونت اعلام نمایند . دادستانی انتظامی مالیاتی هم در بازرسیهای خود اجرای مفاد این بخشنامه را مورد توجه قرار داده، موارد تخلف را گزارش خواهد نمود .

مفad این بخشنامه در مورد شناسائی درآمد نمایندگی و کمیسیونری برای شرکتهای با تابعیت ایرانی و اشخاص حقیقی که به فعالیت نمایندگی شرکتهای خارجی اشتغال دارند نیز لازم الاجرا میباشد . مفاد این بخشنامه مورد تأثید هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی قرار گرفته است .

علی اکبر عرب مازار
معاون درآمدهای مالیاتی

<https://ravihesab.com>

موسسه آموزشی راوی حساب